

16 Απριλίου 2003

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης παρεχώρησε συνέντευξη στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» και στο δημοσιογράφο Γιώργο Παπακρήστο. Το κείμενο της συνέντευξης έχει ως ακολούθως:

Κύριε Πρόεδρε, οι δημοσκοπήσεις καταγράφουν ως σημαντικότερα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας, θέματα που εσείς ο ίδιος έχετε κατατάξει κάτω από το γενικό τίτλο «καθημερινότητα του πολίτη». Στο χρόνο που απομένει ως τις εκλογές, μπορεί η κυβέρνηση να λάβει δραστικά μέτρα για την βελτίωσή της;

Η κυβέρνηση λαμβάνει δραστικά μέτρα και έχει σταθερό προσανατολισμό ως προς την επίλυση των προβλημάτων αυτών. Έχουν γίνει σημαντικά βήματα. Έχουμε εξαιρετικά δείγματα, όπως τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, το πρόγραμμα "Βοήθεια στο Σπίτι", το "Ολοήμερο Σχολείο" - για να αναφέρω τα πιο χαρακτηριστικά - και πλήθος άλλων. Οι προσπάθειές μας συνεχίζονται και θα συνεχιστούν με επιταχυνόμενους ρυθμούς. Σταθερός στόχος μας είναι η ποσοτική επάρκεια παροχής δημοσίων υπηρεσιών και αγαθών υψηλής ποιοτικής στάθμης προς τους πολίτες στο πλαίσιο ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού κράτους. Δεν θα θυσιάσουμε τους κόπους και τις θυσίες του ελληνικού λαού στο βωμό βραχυπρόθεσμων και εντυπωσιακών λύσεων για λόγους φτηνής σκοπιμότητας. Όταν μιλάμε για μεταρρυθμίσεις, τομές και εκσυγχρονισμό το εννοούμε και το επιδιώκουμε συστηματικά.

Κύριε Πρόεδρε, είναι σε θέση η κυβέρνηση να ανατρέψει αυτή τη διαφορά των 6 - 8 μονάδων, που καταγράφουν οι δημοσκοπήσεις υπέρ της Ν.Δ.;

Η κυβέρνηση ασφαλώς και λαμβάνει υπόψη της τις διαθέσεις και τάσεις του εκλογικού σώματος όπως αποτυπώνονται στιγμιαία, μέσα στην εκάστοτε συγκυρία, από τις δημοσκοπήσεις. Η κυβέρνηση όμως έχει στόχους που επιδιώκει και θα συνεχίσει να επιδιώκει. Γιατί κριτήριό της είναι τι είναι ωφέλιμο για τον ελληνικό λαό. Δεν κυβερνά μέσω των δημοσκοπήσεων. Διαφορετικά θα οδηγούμαστε κατ' ευθείαν σε μια πολιτική παροχών όπως ακολουθήθηκε πολλές φορές στην Ελλάδα με αρνητικά αποτελέσματα στην οικονομία και στη διεθνή θέση της χώρας.

Η κυβέρνηση θα ολοκληρώσει τη θητεία της. Και θα παρουσιαστεί ενώπιον του ελληνικού λαού για να ζητήσει και πάλι την εμπιστοσύνη του όχι μόνο στη βάση του απολογισμού έργου της, που είναι πλούσιο και σημαντικό, αλλά και στη βάση κυρίως του προγράμματός της

βασισμένου στις σταθερές κοινωνικές και πολιτικές μας αξίες στις οποίες ακράδαντα πιστεύουμε και οι οποίες εμπνέουν την πολιτική μας, καθοδηγούν τον προσανατολισμό μας και καθορίζουν τις επιλογές μας προς όφελος του ελληνικού λαού.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα κερδίσει κι αυτήν τη μάχη.

Κύριε Πρόεδρε, σήμερα είναι μια ιστορική μέρα για τον ελληνισμό – είναι το τέλος της μεγάλης πορείας για την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. Πόσο θα επηρεάσει (θετικά ή αρνητικά) η ένταξη, τις προσπάθειες για την λύση του πολιτικού προβλήματος;

Οι προσπάθειες για την επίλυση του Κυπριακού πρέπει να συνεχισθούν αμείωτες και μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ένωση. Πρώτη φορά στα χρονικά του Κυπριακού δημιουργήθηκε ύστερα από πολύχρονες προσπάθειες μια πρωτόγνωρη δυναμική για την επίλυση από τη διεθνή κοινότητα. Αυτή που γνωρίσαμε πριν μερικούς μήνες. Πρέπει να δώσουμε συνέχεια, υπό την αιγίδα και πάλι του ΟΗΕ. Η προοπτική της ένταξης της Τουρκίας στην Ε.Ε. αποτελεί ένα μοχλό πίεσης στους αδιάλλακτους της τουρκοκυπριακής πλευράς. Όσον αφορά εμάς, πιστεύουμε, ότι η ένταξη δεν πρέπει να αποτελεί το τέλος της προσπάθειας. Πρέπει η Κύπρος να ξεκινήσει την ζωή της στην Ένωση επανενωμένη, ώστε χωρίς τα βάρη και τους περιορισμούς της διαίρεσης ν' αναπτύξει την αναγκαία δυναμική της συμμετοχής της στο γίνεσθαι της Ένωσης. Επ' ωφελεία και των δύο κοινοτήτων. Πρέπει ν' αποτρέψουμε η Κύπρος ως κράτος-μέλος να γίνει όμηρος του πολιτικού προβλήματός της. Η τουρκοκυπριακή ηγεσία και η Άγκυρα φέρουν την ευθύνη για την αποτυχία της συνάντησης στη Χάγη. Όμως η πράσινη γραμμή που χωρίζει την Λευκωσία, χωρίζει και την Άγκυρα από τις Βρυξέλλες.

Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει κάποιος ιδιαίτερος γνώρισμα της συμμετοχής της Κύπρου στην Ένωση, που την διαφοροποιεί από άλλες ενταξιακές προοπτικές;

Η Κύπρος έχει μια σημαντική γεωστρατηγική θέση στην εύθραυστη ζώνη της Ν.Α. Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής. Έχει συγχρόνως μια οικονομία ιδιαίτερα ανεπτυγμένη. Αν καταφέρει και λύσει το πολιτικό της πρόβλημα θα μπορέσει να αξιοποιήσει αυτές τις δύο ιδιότητες, να μεγιστοποιήσει τα ωφέληματα από την συμμετοχή της στην Ένωση, να αυξήσει τις δυνατότητες επιρροής της. Είναι μια ιδιαίτερα καλή συγκυρία για να κατακτήσει η Κύπρος το μέλλον και τη θέση που της αξίζει.

Κύριε Πρόεδρε, η ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. είχε αποτιμηθεί ως ένα από τα πιο ισχυρά χαρτιά της κυβέρνησης στο εσωτερικό. Πλην όμως φαίνεται ότι κεφαλαιοποιήθηκε πολιτικά, πολύ πρόωρα. Αναρωτιέται κανείς αν υπάρχουν πολλά περιθώρια για

την ανατροπή του δυσμενούς κλίματος που καταγράφεται για την κυβέρνηση, από τις δημοσκοπήσεις....

Για την κυβέρνηση το θέμα της Κύπρου ήταν πάντοτε και παραμένει εθνικό. Γι' αυτό και το χειριστήκαμε με σχεδιασμό και με εμμονή στους στόχους μας. Θα ήταν ολέθριο και για την Ελλάδα και για την Κύπρο εάν η εθνική αυτή υπόθεση υποτασσόταν σε κομματικούς υπολογισμούς. Αλίμονο εάν η σκοπιά μας ήταν η εσωτερική αξιοποίηση. Θα ήμασταν ακόμη στην εποχή των ρητορειών και θα είχαμε απορρίψει το σχέδιο Ανάν, όπως απορρίφθηκαν στο παρελθόν άλλα σχέδια. Γι' αυτό ουδέποτε αποτέλεσε για μας θέμα η "πολιτική κεφαλαιοποίηση". Ο λαός, βλέπει τα αποτελέσματα της πολιτικής μας και κρίνει. Αυτό ισχύει και στο θέμα της Κύπρου. Θα ήταν αφύσικο αν δεν συνέβαινε κάτι τέτοιο.

Κύριε Πρόεδρε, πως περιμένετε να διαμορφωθεί το μεταπολεμικό τοπίο στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής, αν οι ΗΠΑ εμμένουν στην άρνησή τους να δεχθούν η ανασυγκρότηση του Ιράκ να τεθεί υπό την αιγίδα του ΟΗΕ;

Η ανατροπή του καθεστώτος Σαντάμ έχει δημιουργήσει μια νέα κατάσταση με νέα δεδομένα. Ωστόσο, είναι νωρίς ακόμη για να εξαγεί κανείς οριστικά συμπεράσματα σχετικά με τη διαμόρφωση του τοπίου σταθερότητας και ασφάλειας στην περιοχή. Χρειάζονται συνεννοήσεις μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων. Γιατί είναι δυνατοί διάφοροι ρόλοι για τον ΟΗΕ που εξαρτώνται από τον τρόπο αντιμετώπισης του προβλήματος. Από την πλευρά μας θα συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας, ώστε τα Ηνωμένα Έθνη να αποκτήσουν τον κεντρικό ρόλο που πρέπει να διαδραματίσουν στους τομείς της ανθρωπιστικής βοήθειας και της οικονομικής και πολιτικής ανασυγκρότησης του Ιράκ. Ο ΟΗΕ θα πρέπει να έχει συμμετοχή και στη δρομολόγηση του "οδικού χάρτη" για την ειρηνική διευθέτηση του Παλαιστινιακού προβλήματος που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την σταθερότητα της περιοχής. Όσο μεγαλύτερη η συναίνεση για διαδικασίες αυτές τόσο το καλύτερο.

Κύριε Πρόεδρε, μιλάτε συχνά το τελευταίο διάστημα για την ανάγκη να αποκατασταθεί η διεθνής νομιμότητα. Πως μπορεί να επιτευχθεί αυτό και να μην ακούγεται μόνο ως ευχή, την στιγμή που ουσιαστικά ο ΟΗΕ έχει, μετά τον πόλεμο στο Ιράκ, καταστεί ανίσχυρος;

Η διαμόρφωση ενός παγκόσμιου συστήματος ασφάλειας και σταθερότητας είναι ευθύνη όλων. Το διεθνές σύστημα δεν μπορεί να ισορροπήσει και να διασφαλίσει τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, χωρίς τη νομιμότητα και τη νομιμοποίηση που μόνο ο ΟΗΕ παρέχει. Ιδιαίτερα κάτω από τις σημερινές συνθήκες. Μεγάλες αλλαγές, η διαμόρφωση ενός νέου κόσμου απαιτούν συναίνεση και αποδοχή από την παγκόσμια κοινωνία που πιστεύει σε αξίες, όπως της δημοκρατίας, της ισότητας, της ελευθερίας. Παρά τις σοβαρές διαφωνίες που αναδείχθηκαν στη διαχείριση της κρίσης του Ιράκ, κανείς δεν έχει συμφέρον στην

απαξίωση του ΟΗΕ. Άλλωστε ο ΟΗΕ έχει συμβάλει πολλές φορές στο να εξομαλυνθούν κρίσεις, παράδειγμα αποτελεί το Ανατολικό Τιμόρ. Χρειάζεται επομένως διάλογος για να κατακτήσουμε μια νέα βαθμίδα συνεννόησης. Σ' αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να κινηθούμε.

Κύριε Πρόεδρε, πολλοί προβλέπουν, ότι το τέλος του πολέμου στο Ιράκ, ουσιαστικά θα σημάνει την έναρξη ενός άλλου ανορθόδοξου πολέμου, της τρομοκρατίας που θα πλήξει περιοχή μεγαλύτερη από αυτή του σημερινού πεδίου των μαχών. Κι εσείς ο ίδιος υπαινιχθήκατε κάτι ανάλογο πρόσφατα. Μπορεί να μας αγγίξει κι εμάς αυτού του είδους η «επέκταση»;

Ο κίνδυνος αυτός είναι υπαρκτός. Εξαρτάται από διάφορα δεδομένα, τις εξελίξεις στο Ιράκ, το Παλαιστινιακό, τις σχέσεις με τη Συρία. Είναι δύσκολο να γίνουν εκτιμήσεις γι' αυτό και δεν είναι σωστό να μπορούμε στο παιχνίδι των πιθανοτήτων. Οι προσπάθειες για την αποκατάσταση μιας πραγματικότητας ασφάλειας στη Μέση Ανατολή πρέπει να συνεχισθούν. Με διάλογο και συνεργασία. Με τον σεβασμό του Διεθνούς Δικαίου. Εμείς, θυμίζω είχαμε επιδιώξει, πριν αρχίσει ο πόλεμος του Ιράκ τη συνεννόηση με τις αραβικές χώρες για την αποτροπή του πολέμου. Η Ε.Ε. θα αναλάβει πρωτοβουλία για το Παλαιστινιακό μόλις οριστικοποιηθεί η παλαιστινιακή κυβέρνηση.

Κύριε Πρόεδρε, η Ελλάδα έχει δηλώσει προς κάθε κατεύθυνση ότι τάσσεται κατά της αλλαγής συνόρων στην περιοχή. Μπορείτε να μου εξηγήσετε γιατί είναι κατ' ανάγκην κακή εξέλιξη για την Ελλάδα, τυχόν δημιουργία ενός κουρδικού κράτους στην περιοχή του βόρειου Ιράκ;

Πάγια αρχή της Ελληνικής Κυβέρνησης υπήρξε η υπεράσπιση του χάρτη των συνόρων όπως εμπεδώθηκαν μετά τον δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο. Τη θέση αυτή την υπερασπισθήκαμε σε όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '90 όταν η κρίση μετά την κατάρρευση του σοβιετικού μπλοκ επεκτάθηκε στα Βαλκάνια. Την υπερασπισθήκαμε στην περίπτωση της Αλβανίας, στην περίπτωση του κατακερματισμού της Γιουγκοσλαβίας, αργότερα στη FYROM. Και φυσικά στην περίπτωση της Κύπρου όπου αγωνιζόμαστε για την επανένωσή της. Αλλαγές συνόρων μπορούν να προξενήσουν άλλες αλυσιδωτές ενέργειες, να δημιουργήσουν κλίμα εθνικισμού και διαθέσεις επεκτατισμού. Στη σύγχρονη εποχή λύσεις μπορούν και πρέπει να αναζητούνται χωρίς μετακινήσεις συνόρων. Η διασφάλιση ίσων δικαιωμάτων σε εθνικές μειονότητες είναι το κύριο βήμα για μια τέτοια κατεύθυνση ειρηνικής συνύπαρξης εθνικών μειονοτήτων. Σ' αυτή την θέση επιμένουμε. Αυτή την θέση υιοθετήσαμε στην Ένωση, στην τελευταία Σύνοδο Κορυφής και για την εδαφική ακεραιότητα του Ιράκ.

Κύριε Πρόεδρε, διάφοροι αναλυτές, υποστηρίζουν ότι το πρώτο και μεγαλύτερο θύμα του πολέμου στο Ιράκ είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία έχει διχαστεί σχεδόν ολοκληρωτικά. Πιστεύετε

ότι το ρήγμα που άνοιξε ο πόλεμος μπορεί να κλείσει; Και με ποιά τρόπο;

Δεν συμφωνώ ότι η Ευρώπη έχει διχαστεί ολοκληρωτικά. Ας μην συμπαρασυρόμαστε από την πρόσφατη κρίση. Τα κεκτημένα της επί πενήντα χρόνια, τα συμφέροντα που την συνδέουν και οι προοπτικές της είναι πολύ πιο ισχυροί συντελεστές από το ρήγμα που άνοιξε η κρίση του Ιράκ. Η Ευρώπη στάθηκε αδύναμη εκεί που ήταν αδύναμη, ανολοκλήρωτη. Στην πτυχή της εξωτερικής της πολιτικής. Δεν υπάρχει ούτε ένας εταίρος που δεν θέλει να κλείσει το ρήγμα. Το ζήτημα είναι τώρα, παραμονές των αποφάσεων για το Μέλλον της Ευρώπης, με ποιές συναινέσεις και βέβαια με την πρόσφατη εμπειρία του Ιράκ να βαραίνει, ποιές θεσμικές αλλαγές θα αποφασίσουμε, πόσο θα προχωρήσουμε την πολιτική ενοποίηση της Ένωσης. Η ολοκλήρωση της πολιτικής ενοποίησης είναι ο τρόπος να ξεπερνάμε αντιθέσεις. Αυτός ο στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί διά μιας. Θα χρειασθεί προσπάθεια, όπως χρειάστηκε κάποτε για την ενιαία αγορά, αργότερα για την ΟΝΕ.

Κύριε Πρόεδρε, η ελληνική κυβέρνηση δείχνει μια επιφυλακτική στάση απέναντι στην πρωτοβουλία των τεσσάρων χωρών (Γαλλία, Γερμανία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο) για κοινό αμυντικό δόγμα. Η στάση αυτή έχει να κάνει με σοβαρές επιφυλάξεις για την πρωτοβουλία των τεσσάρων ή υπαγορεύεται από το γεγονός ότι η Ελλάδα προεδρεύει της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Είναι βάσιμο να υποθέσει κανείς ότι θα αλλάξει, μετά το τέλος της προεδρίας;

Η Ελλάδα είναι ανεπιφύλακτα θετική σε κάθε πρωτοβουλία ή προοπτική που ενισχύει την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι θετική και σε μια κοινή αμυντική πολιτική. Άλλωστε σε εμάς οφείλεται η τελευταία απόφαση του Συμβουλίου Κορυφής να διερευνηθεί η στενότερη συνεργασία στον τομέα της αμυντικής τεχνολογίας και η ενεργοποίηση της ευρωπαϊκής δύναμης ταχείας αντίδρασης στα Σκόπια. Το τόνισα και στην πρόσφατη ομιλία μου στην Βουλή. Θεωρώ όμως αναγκαίο τέτοια ζητήματα να συζητούνται στα συμβούλια της Ένωσης, στις θεσμοποιημένες διαδικασίες των οργάνων. Αυτό και επιδιώκουμε. Αυτή τη θέση τουλάχιστον επιβάλλει και ο ρόλος της Προεδρίας.